

LATVIJAS REPUBLIKAS
FINANŠU MINISTRIJA

Sankciju piemērošana publiskajos iepirkumos

Juridiskā departamenta direktors Artis Lapiņš

LPS, 2018.gads

Sankcijas publiskajos iepirkumos

Starptautisko un Latvijas Republikas nacionālo sankciju likums

12.07.2018.

Nav regulējuma par
iepirkumiem

Likumā iekļauts un
piemērojams 11.¹pants

Sankcijas faktiski ietekmē
līgumu izpildi

Pasūtītājiem faktiski ir
pienākums nodrošināt
Likuma ievērošanu un ir
atbildība par tā tīšu
neievērošanu (KL 84.pants)

11.¹ panta pamatmērķis:

≠ pastiprināt sankciju piemērošanu
= nodrošināt tiesisko noteiktību un
preventīvi:

- pasargāt pasūtītājus no sankcijām pakļautu piegādātāju izvēles;
- mazināt juridiskās sekas pasūtītājiem, ja sankcijas piemēro līguma izpildes laikā

Sankciju mērķis un darbības joma

Likuma mērķis un darbības joma

(1) Likuma mērķis ir nodrošināt mieru, drošību un tiesiskumu atbilstoši Latvijas starptautiskajām saistībām un nacionālajām interesēm, ieviešot starptautiskās sankcijas, nosakot nacionālās sankcijas vai arī šajā likumā noteiktajos gadījumos piemērojot Eiropas Savienības vai Ziemeļatlantijas līguma organizācijas dalībvalsts noteiktās sankcijas.

(2) Likums attiecas uz visām fiziskajām un juridiskajām personām, un tām ir pienākums ievērot un izpildīt starptautiskās un nacionālās sankcijas.

Sankcijas publiskajos iepirkumos

Informācijas pārbaude (11.¹ panta 1.d. 1.teikums un 2.d. 1.teikums)

- **Veicama attiecībā uz** kandidātu vai pretendentu, tā valdes vai padomes locekli, pārstāvēttiesīgo personu vai prokūristu vai personu, kura ir pilnvarota pārstāvēt kandidātu vai pretendentu darbībās, kas saistītas ar filiāli, vai personālsabiedrības biedru, ja kandidāts vai pretendents ir personālsabiedrība, kandidāta vai pretendenta norādīto apakšuzņēmēju, kura veicamo būvdarbu vai sniedzamo pakalpojumu vērtība ir vismaz 10 procenti no kopējās līguma vērtības, vai personu, uz kuras iespējām kandidāts vai pretendents balstās, lai apliecinātu, ka tā kvalifikācija atbilst paziņojumā par līgumu, iepirkuma procedūras dokumentos, paziņojumā par koncesiju vai koncesijas procedūras dokumentos noteiktajām prasībām.
- **Veicama par to, vai** ir noteiktas starptautiskās vai nacionālās sankcijas vai būtiskas finanšu un kapitāla tirgus intereses ietekmējošas Eiropas Savienības vai Ziemeļatlantijas līguma organizācijas dalībvalsts noteiktās sankcijas, kuras ietekmē līguma izpildi.

Sankcijas publiskajos iepirkumos

Izslēgšana (11.¹ panta 1.d. 2.teikums un 2.d. 2.teikums)

Ja attiecībā uz minēto kandidātu vai pretendentu ir noteiktas starptautiskās vai nacionālās sankcijas vai būtiskas finanšu un kapitāla tirgus intereses ietekmējošas Eiropas Savienības vai Ziemeļatlantijas līguma organizācijas dalībvalsts noteiktās sankcijas, kuras kavē līguma izpildi, tas ir izslēdzams no dalības līguma slēgšanas tiesību piešķiršanas procedūrā.

Līdzīgs regulējums arī gadījumā, ja sankcijas piemērotas attiecībā uz apakšuzņēmēju vai personu, uz kuras iespējām kandidāts vai pretendents balstās, lai apliecinātu, ka tā kvalifikācija atbilst paziņojumā par līgumu, iepirkuma procedūras dokumentos noteiktajām prasībām, izņemot to, ka pirms izslēgšanas jādod iespēja šos apakšuzņēmējus un personas 10 darbdienu laikā nomainīt.

Kas ir sankcijas?

Sankcijas ir atbilstoši starptautiskajām publiskajām tiesībām noteikti ierobežojoši pasākumi, kuri piemērojami attiecībā ar valsti vai attiecībā uz citu adresātu, ko noteikusi starptautiska organizācija vai valsts.

- **Starptautiskās sankcijas** – Apvienoto Nāciju Organizācijas Drošības padomes, Eiropas Savienības vai citas starptautiskās organizācijas, kuras dalībvalsts ir Latvija, noteiktās sankcijas.
- **Nacionālās sankcijas** – nosaka Ministru kabinets.
- Likumā noteiktos gadījumos **Ziemeļatlantijas līguma organizācijas dalībvalsts noteiktās sankcijas, kas būtiski ietekmē finanšu un kapitāla tirgus intereses** – Amerikas Savienoto Valstu Ārvalstu aktīvu kontroles biroja (*Office of Foreign Assets*) jeb *OFAC* noteiktās sankcijas.

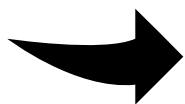

Sankciju veidi (1/5)

Finanšu ierobežojumi

Ja attiecībā uz sankciju subjektu noteikti finanšu ierobežojumi, fiziskajām un juridiskajām personām ir pienākums veikt šādas darbības:

- 1) **iesaldēt visus finanšu līdzekļus** un finanšu instrumentus, kas ir sankciju subjekta īpašumā, valdījumā vai kontrolē;
- 2) **liegt sankciju subjektam piekļuvi finanšu līdzekļiem** un finanšu instrumentiem;
- 3) **nesniegt** sankciju subjektam starptautiskajās vai nacionālajās sankcijās noteiktos **finanšu pakalpojumus**.

Pretendenta nespēja nodrošināt līguma izpildi.

Sankciju veidi (2/5)

Civiltiesiskie ierobežojumi

(1) Sankciju subjektam, attiecībā uz kuru noteikti civiltiesiskie ierobežojumi, ir aizliegts iegūt un atsavināt ķermeniskas un bezķermeniskas lietas, uz kurām publiskajos reģistros reģistrējamas, nostiprināmas vai publiskojamas īpašuma tiesības vai citas mantiskās tiesības.

(2) Publiskajos reģistros aizliegts reģistrēt, nostiprināt vai publiskot īpašuma tiesības vai citas mantiskās tiesības, kuras ierobežotas saskaņā ar šā panta pirmo daļu.

Pretendenta nespēja izpildīt noteikta veida līgumus.

Sankciju veidi (3/5)

Ieceļošanas ierobežojumi

Sankciju subjektam, attiecībā uz kuru noteikts ieceļošanas ierobežojums, ir **aizliegts ieceļot un uzturēties Latvijā** vai šķērsot Latvijas teritoriju tranzītā.

Jāvērtē situācijā, ja attiecīgajam kandidātam / pretendentam (fiziskai personai) vai kandidāta / pretendenta (juridiskas personas) amatpersonām jāierodas Latvijā, lai nodrošinātu līguma izpildi.

P.S.: Ieteicams pārbaudīt arī ekspertu pieejamības apliecinājumus.

Sankciju veidi (4/5)

Stratēģiskas nozīmes preču un citu preču aprites ierobežojumi

Ja attiecībā uz sankciju subjektu noteikts ieroču embargo vai citu preču importa, eksporta, tranzīta vai starpniecības pakalpojumu aizliegums, privāto vai publisko tiesību subjektam ir aizliegts sankciju subjektam pārdot, piegādāt, nodot, eksportēt vai kā citādi atsavināt noteikta veida stratēģiskas nozīmes preces vai citas likumā noteiktās preces vai ļaut piekļūt tām.

Jāvērtē situācijā, ja iepērk MK 25.09.2007. noteikumos Nr.645 noteiktās stratēģiskās nozīmes preces vai pakalpojumus.

Sankciju veidi (5/5)

Tūrisma pakalpojumu sniegšanas ierobežojumi

Privāto tiesību subjektam ir aizliegts sniegt pakalpojumus, kuri tieši saistīti ar tūrisma darbībām starptautiskajās vai nacionālajās sankcijās noteiktā teritorijā vai sankciju subjektu, attiecībā uz kuru noteikti tūrisma pakalpojumu sniegšanas ierobežojumi.

Jāvērtē situācijā, ja tiek slēgts līgums par tūrisma / ceļojumu aģentūru pakalpojumiem.

Atkāpšanās klauzulas noteikšana

Vienpusējas atkāpšanās no līguma pielīgšana (11.¹ panta 3.d.)

Iepirkuma līgumā, vispārīgās vienošanās dokumentā, partnerības iepirkuma līgumā vai koncesijas līgumā papildus normatīvajos aktos publisko iepirkumu jomā noteiktajam **paredz pasūtītāja, sabiedrisko pakalpojumu sniedzēja, publiskā partnera vai tā pārstāvja tiesības vienpusēji atkāpties no līguma izpildes, ja līgumu nav iespējams izpildīt tādēļ, ka līguma izpildes laikā ir piemērotas** starptautiskās vai nacionālās sankcijas vai būtiskas finanšu un kapitāla tirgus intereses ietekmējošas Eiropas Savienības vai Ziemeļatlantijas līguma organizācijas dalībvalsts noteiktās **sankcijas**.

Atkāpšanās no līguma regulējums

Civillikuma 1587.pants

Tiesīgi noslēgts līgums uzliek līdzējam pienākumu izpildīt apsolīto, un ne darījuma sevišķais smagums, ne arī vēlāk radušās izpildīšanas grūtības nedod vienai pusei tiesību atkāpties no līguma, kaut arī atlīdzinot otram zaudējumus.

Civillikuma 1589.pants

Vienpusēja atkāpšanās no līguma ir pieļaujama tikai tad, kad tā pamatota ar paša līguma raksturu, vai kad to zināmos apstākļos atļauj likums, vai arī kad tāda tiesība bijusi noteikti pielīgta.

Paldies par uzmanību!